

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง "ความคิดเห็นของครูภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตชนบทยากจน" สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตชนบทยากจน ในด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน วิธีการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร และการนิเทศการสอน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 188 โรงเรียน การสุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 376 คน วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด โดยได้แนวการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาหนังสือ เอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 4 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นแบบปลายเปิด (Open end)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้กับครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรจริง จำนวน 15 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งข้อมูลทางไปรษณีย์ และบางส่วน เก็บรวบรวมด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไปได้รับคืน 360 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.74

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีทางสถิติดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean)

ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่ามัชฌิมเลขคณิตรวม (Pooled Mean) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานรวม (Pooled Standard Deviation)

แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย ส่วนตอนที่ 3 นำเสนอในรูปแบบความเรียงตามลำดับความถี่

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 26 - 30 ปี วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี เรียนวิชาภาษาไทย เป็นวิชาเอก มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 6 ปี มีคาบการสอนมากกว่า 15 คาบ/สัปดาห์ ทั้งนี้ทำการสอนคือมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3

2. ความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนวิชาภาษาไทย

2.1 การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน

ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน ครูภาษาไทยเห็นว่า มีการจัดมาก ในด้านการจัดแผนการเรียนสนองความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น จัดทำโครงการสอนวิชาภาษาไทยไว้ทุกภาคเรียน และจัดทำแผนการสอนตามโครงสร้างของหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ที่มีการจัดน้อยคือ การส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรม สัมมนา ประชุมปฏิบัติการ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูในโรงเรียน และนอกโรงเรียน และผลิต เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียน

ด้านการจัดหนังสือเรียน ครูภาษาไทยเห็นว่ามีการจัดมากในด้านการจัดหาหนังสือเรียนไว้ให้นักเรียนอย่างเพียงพอ จัดหาหนังสือนอกเวลา หนังสืออ่านประกอบให้นักเรียนได้ศึกษา และส่งเสริมให้ครูจัดทำแบบฝึกหัดที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยทั้งด้านการให้ภาษา หลักภาษา และวรรณคดี ที่มีการจัดน้อยคือ การส่งเสริมให้ครูร่วมกันจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้แก่ักเรียนทั้งในเวลาและนอกเวลา และส่งเสริมให้ครูร่วมกันพิจารณาตัดสินความถูกต้องของ เนื้อหาวิชาในหนังสือเรียนภาษาไทย

2.2 วิธีสอน

ด้านการจัดการ เรียนการสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า มีการจัดมากในด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอนทั้งในเวลาและนอกเวลาอย่างชัดเจน สอนให้สอดคล้องกับการให้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน และเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ที่มีการจัดน้อยคือ การสอนซ่อม เสริมวิชาภาษาไทย โดยวิธีใช้สื่อเฉพาะตามจุดประสงค์ที่นักเรียนไม่ผ่าน และจัดหาสื่อใช้ในการสอนซ่อม เสริมไว้อย่างเพียงพอ

ด้านวิธีสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า วิธีสอนที่ใช้น้อยคือ การสาธิต การใช้เพลง ประกอบการสอน การใช้เกมประกอบการสอน วิธีสอนที่ใช้มากคือ การศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่ม การบรรยาย และการบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ ส่วนวิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย

2.3 การใช้สื่อการเรียนการสอน

ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า มีการใช้น้อยได้แก่ การเลือกใช้สื่อที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ เช่น สไลด์ การจัดหาสื่อไว้ให้ครูและนักเรียนได้ใช้อย่างเพียงพอ และการผลิตบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ที่มีการใช้มาก ได้แก่ การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ใช้สื่ออย่างคุ้มค่า เก็บรักษาซ่อมแซมส่วนที่ชำรุด และใช้สื่อที่มีคุณภาพและมีคุณค่าต่อการเรียนการสอน

ด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า มีการจัดหาน้อยในด้านการผลิตขึ้นเอง โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น ซื้อสื่อมาใช้เอง ครูและนักเรียนช่วยกันจัดทำ ที่มีการจัดหามาก ได้แก่ จัดซื้อด้วยเงินบำรุงการศึกษา และผลิตขึ้นเองโดยการซื้อวัสดุ

ด้านการนำสื่อไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ครูภาษาไทยเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนที่นำไปใช้มากที่สุดคือ หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ้างอิง และหนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่นำไปใช้น้อยคือ ป้ายนิเทศ บทเรียน สำเร็จรูป และฟิล์มสไลด์

2.4 การวัดผลและประเมินผล

ด้านวิธีการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยเห็นว่า วิธีการวัดผลและประเมินผลที่นำไปใช้มากที่สุดคือ ตรวจแบบฝึกหัด สังเกตความรับผิดชอบจากงานที่มอบหมายให้และสังเกตการเรียนในชั้นเรียน

ด้านการจัดการวัดผลและประเมินผล ครูภาษาไทยเห็นว่า มีการจัดมากคือ แจกเกณฑ์การวัดผลให้นักเรียนได้ทราบ วัดผลในห้องเรียน และแจ้งผลการวัดผลให้นักเรียนทราบ เพื่อจะได้ปรับปรุงตนเอง ที่มีการจัดน้อยคือ การติดตามผลนอกเวลาเรียน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และวัดผลนอกห้องเรียน

ด้านการดำเนินการในการวัดผลและประเมินผล ครูภาษาไทยเห็นว่า มีการจัดมากคือ ปรับปรุงวิธีการวัดผลให้เหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ ประชุมปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในการวัดผล ประเมินผลและเกณฑ์การวัดผล และส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันสร้างแบบทดสอบ ที่มีการจัดน้อยคือ ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อสร้างข้อสอบมาตรฐานวิชาภาษาไทยในระดับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน และจัดทำคลังข้อสอบในโรงเรียน

2.5 การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร

ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร ครูภาษาไทย เห็นว่ามีการจัดมากคือ จัดกิจกรรมที่มีประโยชน์ และช่วย เสริมความรู้ของนักเรียน จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาและ เวลา และจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของนักเรียนที่มีการจัดน้อยคือ จัดป้ายติดตามข่าวคราว เคลื่อนไหวของการ เรียนการสอน และให้นักเรียนวางแผนและ ดำเนินกิจกรรม โดยมีครู เป็นที่ปรึกษา

ด้านการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร ครูภาษาไทย เห็นว่า มีการจัดน้อยคือ จัดให้นัก เรียนนำผลการ เรียนนอก เวลา มาแสดงกิจกรรมและ แลก เปลี่ยนความคิด เห็น แนะนำให้ นักเรียนจัดมุมหนังสือในห้อง เรียน และจัดฉายสไลด์ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับวิชาภาษาไทยที่มีการ จัดมากคือ จัดกิจกรรมในวันสำคัญที่เกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี เช่น วันสุนทรภู่ แนะนำให้นักเรียน ติดตามข่าวจากวิทยุ และหนังสือพิมพ์ และจัดหาโอกาสให้นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมติและแสดงละคร

2.6 การนิเทศการสอน

ด้านการจัดการนิเทศการสอน ครูภาษาไทย เห็นว่า มีการจัดน้อยคือ ให้ความรู้เกี่ยวกับ เนื้อหารายวิชาต่าง ๆ ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร และ ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาไทย ที่มีการจัดมากคือ ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผล

ด้านการได้รับการนิเทศจากบุคคลต่าง ๆ ครูภาษาไทย เห็นว่า ได้รับการนิเทศน้อย คือ หัวหน้าสถานศึกษาที่แจ้งนโยบายการเรียนการสอน หัวหน้าฝ่ายวิชาการให้คำแนะนำ เกี่ยวกับหลักสูตร และหัวหน้าหมวดวิชาให้คำแนะนำ เกี่ยวกับวิธีสอน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหา

1. หลักสูตรไม่ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ไม่ทันต่อภาวะ เหตุการณ์สังคม

ปัจจุบัน

2. ขาดแคลนหนังสือคู่มือครู หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ
 3. ครูไม่มีเวลาในการทำแผนการสอน เพราะครูภาษาไทยมีจำนวนน้อย และมีงานที่ได้รับมอบหมายในหน้าที่อื่น ๆ อีก มีจำนวนคาบที่สอนมาก
 4. ครูขาดความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งคำแนะนำในด้านวิธีสอนที่จะนำไปใช้ให้เหมาะกับสภาพท้องถิ่น
 5. สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ
 6. การวัดผลการเรียนการสอน ในการออกข้อสอบไม่ได้ออกข้อสอบให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
 7. งบประมาณในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรมีน้อย มีเวลาในการจัดกิจกรรมน้อย สถานที่ไม่อำนวย นักเรียนไม่สนใจ ขาดอุปกรณ์ในการจัด ทำให้ไม่ได้ผลเท่าที่ควร
 8. มีการนิเทศน้อย และไม่ได้กระทำอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ขาดการประสานงาน และการติดตามผล ทำให้ครูผู้สอนไม่ทราบผลการสอนของตนและไม่สามารถปรับปรุงการสอนได้
- ข้อเสนอแนะ
1. ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับชุมชน สภาพท้องถิ่น และการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน
 2. ควรจัดหาคู่มือที่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ ให้เพียงพอกับความต้องการ
 3. ควรจัดหาคู่มือประกอบการทำแผนการสอน ตัวอย่างที่ได้มาตรฐานของกลุ่มโรงเรียนในโครงการฯ พร้อม เสนอแนะกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางให้ครูแต่ละโรงเรียนนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับสภาพโรงเรียนของตน
 4. ควรจัดประชุมอบรม สัมมนา เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ให้ครูนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับกิจกรรมและเนื้อหา
 5. เขตการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดสื่อสำเร็จรูป และสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพไปให้โรงเรียน หรือทำตัวอย่างแจกให้โรงเรียน

6. ควรจัดอบรม สัมมนาครู เพื่อให้ความรู้ คำแนะนำ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล
ในแต่ละรายวิชา

7. ควรมีการสนับสนุนในด้านงบประมาณ เพื่อจัดหาอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เสริม
หลักสูตร

8. ศึกษานิเทศก์ ควรมีการนิเทศครูมากขึ้นอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และมีการ
ติดตามผล ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง

การอภิปรายผลการวิจัย

การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน ครูภาษาไทยเห็นว่า ในการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน
มีการจัดมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรัญ เกษมสายชนม์ (2531 : 89) ที่พบว่า ครู
ภาษาไทยมีการจัดในด้านการนำหลักสูตรไปใช้มาก ส่วนการจัดแผนการเรียนให้สนองความต้องการ
ของนักเรียนและท้องถิ่นก็มีการจัดมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอนก แยมบาน (2530 :
177) ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีการปรับแผนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนให้
เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และสอดคล้องกับ กรกนก ชำนาญเพชร (2531 :
58) ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีการปรับแผนการสอน โครงการสอน ประมวลการสอน
ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นมาก

ด้านการจัดหนังสือเรียน ครูภาษาไทยเห็นว่า การจัดหนังสือเรียนมีการจัดมาก ส่วนการ
จัดหาหนังสือเรียนไว้ให้นักเรียนอย่างเพียงพอก็มีการจัดมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
จรัญ เกษมสายชนม์ (2531 : 89) ที่พบว่า การจัดหนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ และ
หนังสือนอกเวลา ให้นักเรียนได้ใช้หรือเลือกใช้มีการจัดมาก

วิธีสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนมีการจัดมาก
ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงเพ็ญ เปล่งบั้ง (2529 : 127) ที่พบว่า ครูภาษาไทยปฏิบัติ
ตามหลักการและระเบียบวิธีสอนมาก และสอดคล้องกับ จรัญ เกษมสายชนม์ (2531 : 90)
ที่พบว่า ครูภาษาไทยมีการจัดการเรียนการสอนมาก ส่วนการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอน
ทั้งในเวลาและนอกเวลาอย่างชัดเจนก็มีการจัดมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอนก แยมบาน

(2530 : 186) ที่พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนได้มีการจัดตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้อในการสอนและสอดคล้องกับ กรรณก ชำนาญเพชร (2531 : 57) ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้อของรายวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนมาก

ด้านวิธีสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า มีการใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ น้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงเพ็ญ เปล่งปลั่ง (2529 : 77) ที่พบว่า ครูภาษาไทยได้นำเอาวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยน้อย และสอดคล้องกับ อีระนุช ทิปะपाल (2531 : 67) ที่พบว่า ครูภาษาไทยใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ในการเรียนการสอนน้อย ส่วนวิธีสอนที่มีการใช้น้อยที่สุดคือ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ กอสุวรรณ (2523 : 78) ที่พบว่า การบรรยายโดยวิทยากรเป็นกิจกรรมที่ใช้น้อยที่สุดและสอดคล้องกับพัชรวิสา สาสิตธี (2524 : 119) ที่พบว่า กิจกรรมที่ครูไม่จัดเลยคือ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย

การใช้สื่อการเรียนการสอน

ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนมีการใช้น้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ กอสุวรรณ (2523 : 78) ที่พบว่า ครูภาษาไทยใช้สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ในระดับน้อยเป็นส่วนใหญ่และสอดคล้องกับ ประสม นนทสุวรรณ (2524 : 119) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์การสอนอยู่ในอันดับน้อย และสอดคล้องกับ อุบลรัตน์ ตะบันดา (2524 : 131) ที่พบว่า การใช้อุปกรณ์การสอน ครูภาษาไทยส่วนมากใช้อยู่ในอันดับน้อย และสอดคล้องกับ พวงเพ็ญ เปล่งปลั่ง (2529 : 128) ที่พบว่า ครูภาษาไทยมีการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ น้อย และสอดคล้องกับ จรรย์ เกษมสายชนม์ (2531 : 91) ที่พบว่า ครูภาษาไทยมีการจัดในการใช้สื่อการเรียนการสอนน้อย และสอดคล้องกับ อีระนุช ทิปะपाल (2531 : 68) ที่พบว่า ครูภาษาไทยใช้สื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยน้อย ส่วนการเลือกสื่อที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ เช่น สไลด์ ก็มีการใช้น้อย ผู้วิจัยเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ขาดงบประมาณในการซื้อสื่อการเรียน สภาโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อและสื่อมีจำนวนจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุชรินทร์ พ้ารัมย์ (2522 : 67) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ครูผู้สอนพบมากที่สุดคือ การขาดงบประมาณส่วนตัวในการจัดซื้อสื่อการเรียน และทางโรงเรียนมีสื่อการเรียนจำนวนจำกัดไม่เพียงพอ กับความต้องการสภาพห้องเรียนก็ไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนด้วย และสอดคล้องกับ

ประสม นนทสุวรรณ (2524 : 120) ที่พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนนั้นครูส่วนใหญ่
มีความเห็นว่า การขาดงบประมาณ เป็นปัญหาที่จัดอยู่ในอันดับมาก

ด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า การจัดหาสื่อการเรียนการสอน
มีการจัดน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรัญ เกษมสายชนม์ (2531 : 90) ที่พบว่า
ครูภาษาไทยมีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนน้อย ส่วนการผลิตสื่อขึ้นเองโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น
ก็มีการจัดน้อย ผู้วิจัยเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ขาดสื่อการสอน ไม่มีเวลาเตรียมสื่อและไม่
สามารถทำสื่อการสอนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุชรินทร์ พ้าร่วมขาว (2522 : ค)
ที่พบว่า ครูภาษาไทยได้สื่อการสอนมาใช้ประกอบการสอนจากการทำขึ้นเองหรือซื้อหามาใช้เอง
มากกว่าได้รับบริการจากโรงเรียน และสอดคล้องกับ พัชรี สายสิทธิ์ (2524 : 120) ที่พบว่า
ครูไม่มีเวลาจัดกิจกรรมหรือเตรียมสื่อการสอน ขาดสื่อการสอน และไม่สามารถทำสื่อการสอนเองได้
และสอดคล้องกับ กรกนก ชำนาญเพชร (2531 : 129) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด
คือ ครูอาจารย์บางคนขาดความรู้และทักษะในการสร้างสื่อการสอน

ด้านการนำสื่อไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ครูภาษาไทยเห็นว่า การนำสื่อไปใช้
ในการเรียนการสอนภาษาไทยมีการนำไปใช้มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริอาภา ขำเลิศ
(2530 : 87) ที่พบว่า อาจารย์ภาษาไทยมีการใช้สื่อการสอนวิชาภาษาไทยได้เหมาะสมมาก ส่วน
สื่อการเรียนการสอนที่นำไปใช้มากคือ หนังสือเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ กอสุวรรณ
(2523 : 78) ที่พบว่า เอกสารที่ครูภาษาไทยใช้ประกอบการสอนในระดับมาก ได้แก่ แบบเรียน
และสอดคล้องกับ ภาวิตา ทาญวัฒน์กุล (2530 : 123) ที่พบว่า ครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยม
ศึกษาใช้หนังสือเรียนประกอบการเรียนการสอนมากกว่าใช้เอกสารประกอบการสอนประเภทอื่น ๆ

การวัดผลและประเมินผล

ด้านวิธีการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยเห็นว่า มีการนำวิธีการวัดและประเมินผลไป
ใช้มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงเพ็ญ เปล่งปลั่ง (2529 : 138) ที่พบว่า ครู
ภาษาไทยมีการนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการวัดและประเมินผลมาก และสอดคล้องกับ สิริอาภา
ขำเลิศ (2530 : 87) ที่พบว่า การใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติมาก

และสอดคล้องกับ จรัญ เกษมสายชนม์ (2531 : 92) ที่พบว่า ครูภาษาไทยมีการนำวิธีวัดไปใช้ ในการวัดและประเมินผลการเรียนมาก ส่วนวิธีการวัดผลและประเมินผลที่นำไปใช้มากที่สุดคือ การ ตรวจแบบฝึกหัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นवलทิพย์ รักษาทรัพย์ (2522 : 182) ที่พบว่า วิธีการวัดผลการเรียนวิชาภาษาไทยที่ใช้ เป็นส่วนใหญ่คือ การตรวจสมุดแบบฝึกหัด และสอดคล้อง กับ ปองจิต อ่อนเผ่า (2522 : 85) ที่พบว่า วิธีวัดผลที่ครูภาษาไทยใช้มากที่สุดคือ การให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน และสอดคล้องกับ พรทิพย์ กอสุวรรณ (2523 : 79) ที่พบว่า วิธีการ วัดและประเมินผลที่ครูภาษาไทยใช้มากที่สุดคือ ให้ทำแบบฝึกหัด และสอดคล้องกับ สมาน บุญล้ำ (2524 : 128) ที่พบว่า วิธีวัดผลที่ครูภาษาไทยใช้ เป็นส่วนมากคือ ตรวจผลงาน และสอดคล้อง กับ สุชาติ วงศ์สุวรรณ (2524 : 100) ที่พบว่า วิธีการวัดผลวิชาภาษาไทยที่ผู้บริหารและครู ผู้สอนวิชาภาษาไทย เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ใช้วิธีตรวจแบบฝึกหัด และสอดคล้องกับ อุบลรัตน์ ต๊ะมินดา (2524 : 130) ที่พบว่า วิธีการวัดและประเมินผลที่ครูเลือกใช้ ในอันดับมากที่สุดคือ การตรวจ สมุดแบบฝึกหัดและสอดคล้องกับ พวงเพ็ญ เปล่งปลั่ง (2529 : 138) ที่พบว่า วิธีการที่ครู ภาษาไทยใช้ในการวัดและประเมินผลมากที่สุดคือ การตรวจสมุดแบบฝึกหัด และสอดคล้องกับ อีระนุช ทีปะपाल (2531 : 80) ที่พบว่า วิธีวัดและประเมินผลซึ่งผู้บริหารและครูภาษาไทย เห็นตรงกันว่า ใช้มากที่สุด ได้แก่ ทำแบบฝึกหัด

ด้านการจัดการการวัดผลและประเมินผล ครูภาษาไทยเห็นว่า การจัดการการวัดและ ประเมินผลมีการจัดมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรัญ เกษมสายชนม์ (2531 : 91) ที่พบว่า ครูภาษาไทยมีการจัดในด้านการวัดและประเมินผลมาก ส่วนการแจ้ง เกณฑ์การวัดผลให้ นักเรียนได้ทราบก็มีการจัดมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปองจิต อ่อนเผ่า (2522 : 86) ที่พบว่า มีการแจ้งให้นักเรียนทราบวิธีวัดผล เมื่อ เริ่มภาคเรียนในระดับมาก

ด้านการดำเนินการในการวัดผลและประเมินผล ครูภาษาไทยเห็นว่า การดำเนินการใน การวัดผลและประเมินผลมีการจัดมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปองจิต อ่อนเผ่า (2522 : 86) ที่พบว่า ด้านการดำเนินงานวัดผลครูภาษาไทยมีการดำเนินการมาก และสอดคล้องกับ สุชาติ วงศ์สุวรรณ (2524 : 100) ที่พบว่า ครูภาษาไทยมีความรู้และสามารถปฏิบัติตามระเบียบ การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรได้ในระดับมาก และสอดคล้องกับ จิรภา ลิ้มปเลิศเสถียร (2528 : 97) ที่พบว่า ครูภาษาไทยได้ดำเนินการตามหลักการด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

การสอนวิชาภาษาไทยในระดับมาก และสอดคล้องกับ อีระนุช ทิปะपाल (2531 : 68) ที่พบว่า ครูภาษาไทยวัดและประเมินผลตามวิธีการต่าง ๆ มาก ส่วนการปรับปรุงวิธีการวัดผลให้เหมาะสม และทันสมัยอยู่เสมอก็มีการจัดมาก ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาจ เป็นเพราะ ครูภาษาไทยมีความรู้ ความเข้าใจและมีการปฏิบัติมากในการวัดผลและประเมินผล ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับปรุงวิธีการวัดผล ให้เหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ

การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร

ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร ครูภาษาไทยเห็นว่า การดำเนินการจัด กิจกรรม เสริมหลักสูตรมีการจัดมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมลักษณ์ สุดหอม (2522 : 51) ที่พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีการดำเนินการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย และสอดคล้องกับ จรรย์ เกษมสายชนม์ (2531 : 93) ที่พบว่า ครูภาษาไทยมีการจัดเพื่อวางแผนและ ดำเนินการกิจกรรม เสริมหลักสูตรมาก ส่วนการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์และช่วย เสริมความรู้ของ นักเรียนมีการจัดมาก ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาจ เป็นเพราะ กิจกรรม เสริมหลักสูตรมีความ มุ่งหมาย เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ มีทัศนคติและทักษะทางภาษาไทยดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียน มีความเข้าใจในบทเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตต์นิภา ภักดีชุมพล (2516 : 144) ที่พบว่า เกี่ยวกับกิจกรรม เสริมหลักสูตรและชุมนุมภาษาไทย นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อชุมนุม ภาษาไทย และช่วยเพิ่ม เติมความรู้ให้แก่ นักเรียน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และสอดคล้องกับ วิภา วิสเพ็ญ (2518 : จ) ที่พบว่า ประโยชน์ของกิจกรรมที่จัดขึ้น อาจารย์ภาษาไทยเห็นว่า ช่วยส่งเสริมความรู้ ความสามารถในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น และทำให้มีความคิดริเริ่มสร้าง สรรค์ และสอดคล้องกับ สมลักษณ์ สุดหอม (2522 : 89) ที่พบว่า จากการเข้าร่วมกิจกรรมทำ ให้ นักเรียนได้รับประโยชน์ที่สำคัญ ๆ คือ ได้รับประสบการณ์กว้างขวาง ได้รู้ความรู้ทางภาษาไทย ดีขึ้น มีโอกาสแสดงความคิดสร้างสรรค์ ช่วยทำให้ เข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น

ด้านการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร ครูภาษาไทยเห็นว่า การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร มีการจัดน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา สุวรริตนากกร (2528 : 81) ที่พบว่า การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรมีการปฏิบัติน้อย และสอดคล้องกับ พวงเพ็ญ เปล่งปลั่ง (2529 : 129) และจรรย์ เกษมสายชนม์ (2531 : 92) ที่พบว่า ครูภาษาไทยมีการจัดกิจกรรม เสริม หลักสูตรน้อย และสอดคล้องกับ อีระนุช ทิปะपाल (2531 : 68) ที่พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรม

เสริมหลักสูตรน้อย ส่วนการจัดให้นักเรียนนำผลการเรียนนอกเวลา มาแสดงกิจกรรมและแลกเปลี่ยน
 ความคิดเห็นมีการจัดน้อย ผู้วิจัยเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะว่า ครูผู้สอนมีน้อย แต่ละคนมีหน้าที่
 รับผิดชอบหลายอย่าง สอนหลายวิชา เวลาไม่เพียงพอ นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของ อีระนุช ทิปะपाल (2531 : 69) ที่พบว่า ผู้บริหารและครูภาษาไทย เห็นว่า
 การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรมีปัญหาในด้านเวลาน้อยเกินไป ครูไม่เพียงพอ ต้องสอนคนละหลายวิชา
 นักเรียนมีพื้นฐานทางการ เรียนวิชาภาษาไทยไม่ดีนัก ไม่สนใจ เรียนวิชาภาษาไทยและไม่รับผิดชอบต่องาน
 ที่ครูมอบหมาย

การนิเทศการสอน

ด้านการจัดการนิเทศการสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า การจัดการนิเทศการสอนมีการจัดน้อย
 ผู้วิจัยเห็นว่าที่เป็น เช่นนี้อาจเป็น เพราะว่า ครูในโรงเรียนไม่ได้รับการนิเทศหรือได้รับการนิเทศน้อย
 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดศิยา ไสรัสสุชะโต (2524 : จ) ที่พบว่า ครูได้รับการนิเทศใน
 ด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อยทั้งหมด และสอดคล้องกับ ชำนาญ ม่วงศรีศักดิ์ (2527 : จ) ที่พบว่า
 ครูภาษาไทยได้รับการนิเทศอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน และสอดคล้องกับ จรัญ เกษมสายชนม์ (2531 :
 98) ที่พบว่า ครูภาษาไทยได้รับการนิเทศในด้านต่าง ๆ น้อย ส่วนการนิเทศที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ
 เนื้อหารายวิชาต่าง ๆ ก็มีการจัดน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดศิยา ไสรัสสุชะโต
 (2524 : 85) ที่พบว่า ครูได้รับการนิเทศด้านเนื้อหาและแบบเรียนอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้อง
 กับ ชำนาญ ม่วงศรีศักดิ์ (2527 : 95) ที่พบว่า การนิเทศที่ครูได้รับด้านเนื้อหาวิชา อยู่ในระดั
 น้อยทุกประเด็น

ด้านการได้รับการนิเทศจากบุคคลต่าง ๆ ครูภาษาไทยเห็นว่า ได้รับการนิเทศจากบุคคล
 ต่าง ๆ น้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชำนาญ ม่วงศรีศักดิ์ (2527 : 97) ที่พบว่า
 ครูได้รับการนิเทศจากบุคคลต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อยทั้งหมดคือ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ครูอาจารย์
 ในหมวดวิชาภาษาไทย และศึกษานิเทศก์ และสอดคล้องกับ จรัญ เกษมสายชนม์ (2531 : 93)
 ที่พบว่า ครูภาษาไทยได้รับการนิเทศจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการนิเทศน้อยทุกข้อคือ หัวหน้าฝ่าย
 วิชาการ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูภายในหมวดวิชา ครูอาวุโสที่มีประสบการณ์ในโรงเรียน
 ครูที่มีหน้าที่นิเทศภายใน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

1. กระทรวงศึกษาธิการควรนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตชนบทยากจน ในแต่ละเขตการศึกษา
2. ควรมีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร คู่มือการสอน การผลิตสื่อ บทเรียนสำเร็จรูป เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูในการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการฯ อย่างเพียงพอ
3. ควรจัดอบรม สัมมนาแก่หัวหน้าสถานศึกษาหรือฝ่ายที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและจะได้นำไปปฏิบัติ เป็นแนวเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1. ควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อจะได้อธิบาย ชี้แจง และแนะนำให้ครูเข้าใจ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการประชุมอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ อยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับครูภาษาไทย

1. ควรศึกษาหลักสูตร คู่มือครู หนังสือเรียนให้เข้าใจและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
2. ควรมีการปรับปรุงวิธีสอนหลาย ๆ วิธี เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมท้องถิ่นและชุมชน
3. ควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับการเรียนการสอนอยู่เสมอ เพื่อจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้ เป็นประโยชน์ในการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตชนบทยากจน
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตชนบทยากจนในแต่ละเขตการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย